

derfor, kan jeg ikke tænke mig, at nærværende Lovforslag vil møde nævneværdig Modstand paa sin Vej gennem Rigsdagen. Jeg skal altsaa paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget.

J. Oskar Andersen: Det foreliggende Lovforslag vil jo afhjælpe Præstemangel, og det første Spørgsmaal, der fremstiller sig, er da naturligvis, om der virkelig er en saadan Nødstilstand, at der er Grund til at indføre ekstraordinære Foranstaltninger. Nu vil jeg indrømme, at der er nogen Grund til at nære Betænkkelighed, det kan ikke bestrides. I 1919 var Tilgangen af teologiske Kandidater 35, medens Afgang af Præster var 55, idet 34 døde og 21 tog Afsked. Dog var kun 18 tjenestegørende mellem dem, der døde, saaledes at den reelle Afgang var 39, det vil altsaa sige noget mere end Tilgangen. Men det er jo almindelig bekendt, at man ikke kan paaregne, at alle de, der bliver teologiske Kandidater, søger Præsteembede, og i alt Fald maa vi være forberedte paa, at den gennemførte Lønningslov paa Grund af sine Aldersgrænsebestemmelser i Fremtiden vil medføre en rigeligere Afgang af Indehavere af Præsteembeder.

Nogen virkelig Nødstilstand kan man dog ikke sige er til Stede. Ved Aarskiftet stod der 60 Embeder ledige, og det er ganske normalt. Af disse blev 8 betjent ved Konstitution af afskedigede eller tjenstledige Præster, og 6 lader Ministeriet indtil videre staa ubesatte, saaledes at der kun er 46, der virkelig kan betegnes som ledige. Og der er jo i Virkeligheden et rigeligt Kandidatstof til dem, hvis man vil se hen til den store Mængde teologiske Kandidater, der ikke er i Embede. Samtidig maa det betones, at det teologiske Studenterantal er meget stærkt voksende. Det fremgaar af det teologiske Fakultets Skrivelse, der er optrykt som Bilag til Lovforslaget, at Tallet fra 1913 til 1918 steg fra 280 til 449. Nu i 1919 er det efter den sidste, nylig udkomne, Immatrikulationsbog 464; altsaa, siden 1913 er der en overmaade rigelig Tilgang. Det er derfor med meget god Grund, at Sjællands Biskop i sin Skrivelse, der er optrykt som Bilag til Lovforslaget, erklærer, at den forudsatte Præstemangel ikke vil blive saa stor som ofte antaget. Aarhus Biskop betoner, at der formentlig ikke kan siges at foreligge nogen Nødstilstand, „selv om en Udvidelse af den danske Folkekirkes Omraade mod Syd i nogle faa Overgangsaaar vil kunne gøre det vanskeligt at faa alle

Embeder besat med Mænd, der har faaet den normale teologiske Uddannelse.“

Der er her, som ogsaa i Ministerens Bemærkninger til Forslaget, peget paa, at nogle rent midlertidige Foranstaltninger kan blive nødvendige af Hensyn til Sønderjylland. Naar vi faar Dele af Sønderjylland tilbage, vil det jo medføre en ekstraordinær Afgang i vor Teologmasse. Jeg kan derfor give Ministeren Ret i, at der er nogen Anledning til at skaffe midlertidig, ekstraordinær Tilgang af ansøgningsberettigede, og det kan neppe nytte, som Ribe Biskop i sin Skrivelse synes at mene, at man indskrænker sig til foreløbige Bestemmelser om ekstraordinær Adgang til Embederne i de Dele af Sønderjylland, der forhaabentlig snart bliver danske.

Derimod maa jeg give Biskop Koch Ret i, at naar der tages Bestemmelser om Ændringer med Hensyn til Adgang til Præsteembeder, og ganske særlig, naar der er Tale om saadanne Bestemmelser, der vil bryde med aarhundredgammel Tradition, vil det være rimeligt at spørge om *Menighedens* Stilling dertil. Er der noget, der af den danske Menighed maa føles som en Sag, der angaar den, er det vel, hvem der faar Adgang til Præsteembederne, hvem der skal være dens Sjælesørgere og i det hele staa som dens Forsorg med Hensyn til de aandelige Spørgsmaal og Anliggender. Nu har Ministeren i dette Tilfælde loyalt spurgt Biskopperne, og han har ogsaa ventet med at fremsætte dette Forslag, indtil Biskoppernes Svar forelaa. Det maa jeg i høj Grad paaskønne, thi det er jo ikke altid, den ærede Minister bærer sig saaledes ad. Men ifølge hele den bureaukratiske Habitus, vi ved, han er i Besiddelse af, tænker han naturligvis ikke paa at spørge Menighedernes Repræsentationer om denne Sag, hvad enten man her vil tænke paa de officielle Repræsentationer, Menighedsraadene, der som bekendt ikke i særlig Grad nyder den højtærede Kirkeministers Yndest — et Vidnesbyrd om, at hans demokratiske Farve i det hele er noget tyndslidt eller kun er en Fernis —, eller man vil tænke paa de store arbejdende kirkelige Foreninger. Spurgte Ministeren nu Menighedsraadene eller Repræsentanterne for det kirkelige Arbejde, vilde han sikkert snart faa at vide, at man i disse Kredse vilde have meget store Betænkkeligheder ved en Forandring af det hævdundne med Hensyn til Præsternes Uddannelse. Man ønsker hos os ikke Præster med en ringere Dannelse og ringere Kundskabsmasse.